# Miesten tasa-arvo ry:n lausunto kansalaisaloitteesta tyttöjen sukuelinten silpomisen kieltämiseksi (KAA 1/2019 vp)

Eduskunnan käsiteltäväksi on toimitettu kansalaisaloite, jossa vaaditaan tyttöjen sukuelinten silpomisen kieltämistä erillisellä lailla.[i] Miesten tasa-arvo ry kummastelee kansalaisaloitetta, sillä tyttöjen sukuelinten silpominen on Suomessa jo kriminalisoitu. Silpominen täyttää törkeän pahoinpitelyn tunnusmerkistön selvästi. Mitään näyttöä siitä, ettei tyttöjen sukuelinten silpomiseen syyllistynyttä tuomittaisi rikoslaissa jo olevien säännösten mukaisesti törkeästä pahoinpitelystä, ei ole. Rikoslakia ei ole syytä kuormittaa millään kaksoiskriminalisoinneilla. Kun jokin on kriminalisoitu kertaalleen, se riittää. Ei ole liioin järkevää säätää jokaista erityyppistä väkivaltarikosta varten erillistä lakia, vaan on selkeämpää, että rikoslaissa on yleinen säännös, jolla kaikenlaiset väkivaltarikokset kriminalisoidaan ja säädetään väkivaltarikoksen vakavuusasteen mukaiset minimi- ja maksimirangaistukset. Rikoslain tehtävänä ei ole toimia minään moraalisten kannanottojen viestityskanavana, eikä asennemuutosten työkaluna, kuten kansalaisaloitteen laatijat näyttävät kuvittelevan. Niitä tehtäviä varten on käytössä aivan toisenlaisia ja paljon tehokkaampia keinoja. Rikoslain tehtävänä on turvata ihmisten turvallisuuden ja perus- sekä ihmisoikeuksien kaltaiset oikeushyvät oikeudettomilta hyökkäyksiltä.

Miesten tasa-arvo ry kuitenkin toteaa, että perustuslaissa säädetyn yhdenvertaisuuden, sukupuolten välisen tasa-arvon ja Suomea velvoittavien ihmisoikeussopimusten, kuten lapsen oikeuksien sopimuksen, vuoksi on aivan välttämätöntä täsmentää rikoslain säännöksiä siten, että lasten sukuelinten silpomiset kriminalisoidaan. Muutoksen tarve johtuu vain siitä, ettei Korkein Oikeus vuonna 2008 (KKO 2008:93)[ii] noudattanut Suomen voimassa olevaa rikoslakia, kun sen käsiteltävänä oli poikavauvan sukuelinten silpomista koskenut rikosjuttu. Jos KKO olisi noudattanut voimassa olevaa lakia, olisi pojan silpomiseen syyllistynyt tuomittu törkeästä pahoinpitelystä. Koska näin ei käynyt, on lainsäädäntöä täsmennettävä niin, ettei oikeuslaitokselle jää asiassa jatkossa enää mitään mahdollisuutta jättää lapsen sukuelinten silpominen tuomitsematta. Kun oikeuslaitoksesta ei ole ollut puolustuskyvyttömien lasten perusihmisoikeuksien puolustajaksi, on lainsäätäjän velvollisuus huolehtia, ettei yhteenkään lapseen, olipa hänen sukupuolensa, ihonvärinsä, äidinkielensä, uskontonsa tai etninen taustansa mikä hyvänsä, kohdistuvaa väkivaltaa ja ihmisoikeuksien loukkausta enää hyväksytä millään tekosyyllä Suomessa.

Miesten tasa-arvo ry toteaa, että kansalaisaloitteen keskeinen ongelma on siinä, ettei sen toteuttaminen ole sopusoinnussa perustuslaissa säädetyn yhdenvertaisuuden, tasa-arvolaissa säädetyn sukupuolten välisen tasa-arvon ja Suomea velvoittavien ihmisoikeussopimusten kanssa.

On hätkähdyttävää, että Suomesta löytyy vielä vuonna 2019 ihmisiä, jotka oikeasti haluavat lisätä sukupuolten välistä epätasa-arvoa säätämällä lakeja, jotka asettaisivat ihmiset sukupuolen perusteella eriarvoiseen asemaan. Lainsäädännöllistä sukupuolisyrjintää ei missään tapauksessa tule lisätä Suomessa. Sitä on päinvastoin kaikin keinon pyrittävä purkamaan. Jokaisella ihmisellä on oltava Suomessa samat universaalit ihmisoikeudet. Lainsäätäjän sekä lakia valvovien viranomaisten on varmistettava, että jokaisen ihmisen henki ja ruumiillinen koskemattomuus on myös yhtä lailla turvattu väkivallalta tai sen uhalta. Erityisen tärkeää on se, että yhteiskunnan heikoimmassa asemassa olevien perus- ja ihmisoikeuksien toteutumisesta ja turvallisuudesta huolehditaan. Poikien henki ja terveys eivät voi itseään kunnioittavassa sivistys- ja oikeusvaltiossa, jonka perusarvoihin vielä kuuluu sukupuolten välinen tasa-arvo, olla yhtään sen vähäarvoisempia kuin tyttöjenkään. Niinpä lasten sukuelinten silpominen on ehdottomasti kriminalisoitava sukupuolineutraalisti. Tällöin sekä poikien, että tyttöjen perus- ja ihmisoikeuksien toteutuminen olisi tässä suhteessa turvattu yhtä lailla, ihmiset olisivat sukupuolestaan riippumatta tässä asiassa lain edessä tasa-arvoisessa asemassa ja jokainen, jälleen sukupuolestaan riippumatta, nauttisi samaa rikoslailla turvattua oikeutta väkivallattomaan elämään. On tietenkin selvää, että käytännön tasolla pelkkä kriminalisointi ei vielä itsessään riitä toivotun lopputuloksen saavuttamiseen, vaan kieltolain rinnalle tarvitaan koulutusta, tiedotusta, ohjausta ja valvontaa, jotta kiellon noudattamisesta ja sen merkityksen ja tarpeellisuuden ymmärtämisestä voidaan varmistua. Tässä suhteessa on merkillepantavaa, että nykyinen hallitus on jo hallitusohjelmassaan sitoutunut turvaamaan resurssit sukuelinten silpomisen vastaiseen työhön[iii].

Miesten tasa-arvo ry on tietoinen siitä, että sukupuolten välisen tasa-arvon ja poikien ihmisoikeuksien vastustajat yrittävät väittää, että poikien ja tyttöjen sukuelinten silpomisessa olisi jotain eroa. He esittävät, kuten KKO (KKO 2008:93) aikanaan, että poikien sukuelinten silpominen olisi jotenkin vähäpätöisempi ja siten jopa jollain ihmeellisellä tavalla hyväksyttävämpi toimenpide. Ikään kuin väkivallasta tulisi jotenkin hyväksyttävää, jos sitä on vain vähän tai jos sitä kohdistetaan vähemmän kuin johonkin toiseen. Tämä argumentaatio perustuu valheelle. Poikien sukuelinten silpomiselle ei ole mitään lääketieteellistä perustetta. Sitä ei tule sekoittaa lääketieteellisistä syistä tehtäviin poikien ympärileikkauksiin (jos pojan esinahka on esim. liian kireä), joita tehdään potilaan terveyden vuoksi ja joita ei vaadita kiellettäviksi. Poikien sukuelinten silpomisessa on kyse kulttuurisista tai uskonnollisista syistä tehtävästä operaatiosta, kuten tyttöjen sukuelinten silpomisessakin. Tytöille tehtäviä silpomisoperaatioita on monen laajuisia. Lievimmät niistä ovat selvästi pienempiä operaatioita, kuin pojille yleensä uskonnollisista tai kulttuurisista syistä tehtävä silpominen on. Maailmalla poikien sukuelinten rituaaliselle silpomista on jopa yritetty epätoivoisesti puolustaa väitettyihin terveydellisiin hyötyihin viitaten, mutta pohjimmiltaan lääketieteellisesti täysin tarpeettoman, potentiaalisesti hengenvaarallisen ja monella tapaa elinikäisiä haittoja aiheuttavan operaation puolustukseksi niistä ei ole. Eivätkä haitat ja tarpeeton kärsimys ole yksinomaan fyysisiä, sillä ympärileikkausten tiedetään aiheuttavan myös merkittäviä

psyykkisiä seuraamuksia. Poikien ja tyttöjen välillä on tietenkin anatomisia eroja, joista johtuen silpomisoperaatioissa voi olla sukupuolten välillä eroa.[iv] Pohjimmiltaan se on kuitenkin täysin merkityksetöntä. Kyse ei ole mistään kilpailusta sen suhteen, kuka kärsii silpomisesta eniten tai kuka selviää siitä vähemmillä haitoilla. Kyse on siitä, että sukuelinten silpominen on tarpeetonta, haitallista ja vaarallista ihan siitä riippumatta kohdistuuko se tyttöön vai poikaan.

Miesten tasa-arvo ry korostaa, että poikien sukuelinten silpominen on operaatio, joka voi pahimmillaan johtaa pojan kuolemaan. Se voi myös johtaa vakavaan vammautumiseen ja tulehduksiin. Se aiheuttaa joka tapauksessa onnistuessaankin elinikäisen ja peruuttamattoman vamman pojalle. Silpomisen seurauksena hänen kykynsä kokea aikuisella iällä seksuaalista nautintoa voi olla huomattavasti heikentynyt. Silpominen on erittäin kivulias ja brutaali operaatio, eikä pojille ole välttämättä edes järjestetty kunnolla puudutusta. Poikien sukuelinten silpomista vähättelevien on syytä tutustua SEXPO:n EHJÄ-hankkeen materiaaliin.[v]

Miesten tasa-arvo ry toteaa myös, ettei poikien sukuelinten silpomisen jatkamista voida perustella uskonnonvapauteen vetoamalla. Uskonnollisista syistä tehtävä sukuelinten silpominen kohdistuu täysin puolustuskyvyttömään poikalapseen tai – vauvaan. Lainsäätäjän ja viranomaisten on ensisijaisesti huolehdittava hänen oikeuksistaan ja puolustettava häntä. Lapsen vanhempien uskonnollinen vakaumus tai maailmankatsomus voi olla millainen hyvänsä, ja heillä on siihen oikeus, mutta vanhemmilla ei silti ole oikeutta polkea poikansa oikeuksia. Heidän uskonvapaudellaan on rajansa. Ihmisoikeudet ja perusoikeudet ovat universaaleja. Ne kuuluvat kaikille lapsille heidän sukupuolestaan ja heidän vanhempiensa uskonnollisesta vakaumuksesta riippumatta. Ei voida ajatella, kuten KKO aikanaan (KKO 2008:93), että lapsi tai vauva olisi ensisijaisesti jonkun uskonnollisen ja kulttuurisen yhteisön jäsen ja vasta toissijaisesti, jos sittenkään, yhdenvertainen ja tasa-arvoinen ihminen kaikkien muiden ihmisten rinnalla. Minkään ryhmäidentiteetin suojeleminen tai perinteen harjoittaminen ei oikeuta ihmisoikeusloukkauksia. Suomi on sitoutunut lapsen oikeuksien sopimuksella poistamaan lapsiin terveydelle vahingollisia tapoja. Sukuelinten silpominen on juuri tällainen haitallinen perinne, josta on Suomessa päästävä eroon.

Miesten tasa-arvo ry katsoo, että Eduskunnalla on tämän kansalaisaloitteen käsittelyssä todellinen näytön paikka. Onko Suomi länsimainen oikeus- ja sivistysvaltio, jonka keskeisiin arvoihin kuuluvat sukupuolten välinen tasa-arvo, ihmisoikeuksien kunnioittaminen ja lasten hyvinvoinnista huolehtiminen, vai ei? Olemmeko me takapajuinen ja miesvihamielinen kehitysmaa, jossa ihmisen oikeudet ja arvo riippuvat hänen sukupuolestaan ja jossa pojat ja miehet ovat vähempiarvoisia alemman tason olentoja, joiden ihmisoikeuksista ei tarvitse välittää? Tämä valinta on nyt Eduskunnan käsissä.

[i] https://www.kansalaisaloite.fi/fi/aloite/3056
[ii] https://www.finlex.fi/fi/oikeus/kko/kko/2008/20080093
[iii] http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161662/Osallistava_ja_osaava_Suomi_2019_WEB.pdf
[iv] http://ehja.sexpo.fi/materiaali/myytteja-ja-faktoja/
[v] http://ehja.sexpo.fi/materiaali/